

*Lägesuppdatering av strategigenomförandet per den 15 mars 2021,
samt resultat sedan den senaste strategirapporteringen*

Innehåll

Om strategirapporten – syfte och upplägg	2
1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning	5
2 Översikt av strategisammanhanget	6
2.1 Förändringar i strategisammanhanget	6
2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget	8
2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer	9
3. Resultatredovisning	10
Sidas bidrag till förändring på strateginivå	10
3.1 Stödområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck	10
3.1.1 Mål 1.1: Ökat demokratiskt inflytande och möjlighet till ansvarsutkrävande för medborgare på lokal nivå	10
3.1.2 Mål 1.2 Ökat lokalt självbestämmande	10
3.1.3 Mål 1.3 Ökad kunskap om de mänskliga rättigheterna, jämställdhet och rättsstatens principer bland medborgare och inom den offentliga sektorn	10
3.1.4 Mål 1.4 Stärkt ansvarsutkrävande och stärkt respekt för rättsstatens principer inom ramen för Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC)	12
3.1.5 Mål 1.5 Ökat antal medborgare, särskilt unga, engagerar sig aktivt mot korruption	13
3.2 Stödområde 2: Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt, med fokus på god utbildning och ökad sysselsättning	14
3.2.1 Mål 2.1 Ökat antal flickor och pojkar i det formella skolsystemet har slutfört utbildningen med grundläggande kunskaper och färdigheter	14
3.2.2 Mål 2.2 Ökat antal unga människor har användbara kunskaper och färdigheter för arbetslivet	15
3.2.3 Mål 2.3 Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter och bättre former för konfliktlösning på arbetsmarknaden	15

3.3 Stödområde 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer	16
3.3.1 Mål 3.1 Ökad motståndskraft mot klimatförändringar på lokal nivå samt förstärka nationella system, höja kapaciteten för Kambodjas klimatrespons, bidra till ett klimatreilient, jämlikt, grönare, uthålligt och kunskapsbaserat samhälle	16
3.3.2 Mål 3.2 Ökad samverkan mellan medborgare och lokala förvaltningar för ett hållbart nyttjande av naturresurser	17
4. Implikationer för innevarande strategiperiod.....	18
5. Bilaga 1 Programme for Accountability and Transparency (PAT)	19
3.2.2 EU-delegering: Ökad effektivitet och öppenhet i det statliga finansiella styrsystemet samt förstärkta möjligheter till ansvarsutkrävande från allmänhetens, de folkvaldas och statsförvaltningens sida	19
6. Strategiöversikt i tabeller och diagram	22

Om strategirapporten – syfte och upplägg

Syftet med strategirapporten är att rapportera Sidas strategigenomförande till UD. Strategirapporten tjänar som underlag till vårsamråden med Utrikesdepartementet (UD) samt till Regeringskansliets (RK) resultatrapportering. Sida är avsändare och UD är målgrupp för och mottagare av strategirapporten. Vid sidan av strategirapporten redovisar Sida sin verksamhet till regeringen genom årsredovisningen. Denna inkluderar redovisning från strategigenomförandet på en övergripande nivå per strategi. Strategirapporten går djupare och redogör för strategigenomförandet per strategimål för varje strategi och drar även framåtblickande slutsatser.

Strategirapporten är utformad i enlighet med regeringens riktlinjer för strategier. Strategirapporten ska redovisa, analysera och bedöma resultaten av strategigenomförandet i förhållande till angivna strategimål¹ samt redogöra för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet. Vid behov ska rapporten redovisa förändringar i förutsättningarna för genomförandet. Det finns tre typer av strategirapporter: Strategirapport år 1, årlig strategirapport och fördjupad strategirapport.

- 1. Strategirapport år 1** skrivs för strategiperiodens första år efter genomförd operationalisering. Rapporten sammanfattar slutsatser och redovisar resultat från genomförandet av föregående strategi (i de fall det finns en tidigare strategi). Denna strategirapport redogör även för den förändringsteori som ligger till grund för Sidas stöd inom strategin, centrala överväganden samt hur verksamheten ska genomföras och följas upp under strategiperioden.
- 2. Den årliga strategirapporten** skrivs för de år då varken en fördjupad översyn eller operationalisering genomförts.

¹ I de tidigare resultatstrategierna används begreppet *resultat*. Denna mall använder genomgående begreppet *strategimål* i linje med nya riktlinjer för strategier. I resultatstrategierna är resultaten klustrade kring *resultatområden*. Mallen använder dock genomgående begreppet *stödområde*.

3. **Den fördjupade strategirapporten** skrivs näst sista året av strategin efter att en fördjupad översyn genomförts. Rapporten redogör för slutsatserna från den fördjupade översyn av strategigenomförandet som sker en gång per strategi. Den fördjupade strategirapporten ska sammanfatta genomförandet av hela strategin hittills² (bl.a. analys av resultat per strategimål) samt ge tydliga rekommendationer inför kommande strategiperiod. Den fördjupade strategirapporten utgör Sidas huvudtillfälle att lämna rekommendationer till regeringens anvisningar inför ny strategi.

Strategirapporten är en lägesuppdatering av strategigenomförandet och bedömer resultat sedan den senaste strategirapporten. Strategirapporten bygger på det underlag som finns tillgängligt vid tillfället för strategirapportens framtagande (t.ex. rapporter, reserapporter, studier, utvärderingar, analyser och anteckningar från partnermöten).

Kapitel 1 sammanfattar Sidas bedömning av strategigenomförandet per strategimål. **Kapitel 2** ger en översikt av strategisammanhanget och beskriver den kontext (tematisk/geografisk) i vilken strategin genomförs. **Kapitel 3** redovisar resultat från strategigenomförandet. **Kapitel 4** redogör för eventuella implikationer för det fortsatta strategigenomförandet som behöver lyftas till UD.

”**Trafikljusen**” är Sidas viktigaste signalsystem för att följa hur det går i strategigenomförandet. En bedömning görs för varje strategimål och ger en snabb överblick av nuläget. Bedömningen och motiveringen till denna utgör narrativet i resultatredovisningen (kapitel 3) i strategirapporten. I strategirapporten bedöms två aspekter:

1. **Utveckling mot strategimålet:** Strategimålen anger vad Sidas arbete ska bidra till under en angiven strategiperiod och utgör den huvudsakliga styrningen i strategigenomförandet. Trafikljusbedömning för *utveckling mot strategimålet* används för att få en snabb uppfattning om utvecklingstrender inom de målområden i kontexter där Sida är aktiv. Sidas insatser kan vara med och påverka utvecklingstrender inom de områden där vi är aktiva, men det handlar ofta om större komplexa och långsiktiga förändringar på nationell, regional och/eller global nivå, där ett stort antal faktorer utanför Sidas kontroll inverkar på utvecklingen i kontexten. Trafikljusbedömningen och färgsättningen motiveras och beläggs utifrån tillgänglig statistik, källor eller rapporter.

Bedömning av utvecklingstrender i kontexten i förhållande till **strategimålen**:

- Grön:** Utvecklingen går framåt
- Gul:** Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt
- Röd:** Utvecklingen går bakåt

2. **Portföljens relevans:** Sidas strävan är att sätta samman och upprätthålla en relevant och väl avvägd portfölj i förhållande till utvecklingsutmaningar i respektive strategikontext, strategins mål och Sidas ambitioner avseende förväntade förändringar och resultat. *Portföljens relevans*, dvs. om Sida har satt samman en väl avvägd portfölj av insatser och aktiviteter som bedöms bidra till förändring i linje med strategimålet.

Sida måste löpande justera sin förändringsteori och portfölj utifrån olika aspekter:

² Dvs. från strategins början fram till 15/3.

(i) föränderlig kontext och sammanhang, (ii) efter den styrning som myndigheten får och (iii) beroende på om aktiviteter inte gett eller förväntas ge resultat. Trafikljusbedömningen och färgsättningen av detta trafikljus beaktar och utgår från dessa aspekter.

Bedömning av **portföljens relevans**:

- Grön:** Portföljen är relevant
- Gul:** Portföljen är delvis relevant
- Röd:** Portföljen är inte relevant

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning

Sida bedömer fortsatt att utvecklingen mot strategimålen har stagnerat sedan den politiska förändringen inleddes under hösten 2017 där framförallt upplösningen av det huvudsakliga oppositionspartiet innebar ett nytt och försämrat politiskt läge. Utvecklingen under 2020 har inneburit ett fortsatt minskat utrymme för civilsamhället och minskad yttrandefrihet, jämfört med situationen före hösten 2017. Genomförandet av strategimålen inom utbildning samt miljö och klimat har dock uppvisat positiva resultat och bidragit till en positiv förändring inom områden som utgör några av de allvarligaste utvecklingsutmaningarna för Kambodja.

Sveriges Resultatstrategi för Kambodja 2014-2019 förlängdes i slutet av 2019 med ett år. Regeringsbeslutet om anvisningar för framtagandet av en ny strategi fattades i maj 2019. Sida överlämnade till regeringen ett underlag till strategi i september 2019. Regeringens beslut 2020-06-11 UD2020/08605/ASO avser avveckling av resultatstrategin för Sveriges internationella bistånd till Kambodja 2014-2018 (förlängd t o m 2020). Regeringens beslut UD2020/08606/ASO avser ändring av strategin för Sveriges regionala utvecklingssamarbete i Asien och Oceanien 2016-2021 och innebär att ett särskilt mål avseende Kambodja inkluderas i den regionala strategin. Målet fokuserar på bilateralt stöd till utveckling av mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Kambodja.

Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

Ökat demokratiskt inflytande och möjlighet till ansvarsutkrävande för medborgare på lokal nivå
Ökat lokalt självbestämmande

Ökad kunskap om de mänskliga rättigheterna, jämställdhet och rättsstatens principer bland medborgarna och inom den offentliga sektorn

Stärkt ansvarsutkrävande och stärkt respekt för rättsstatens principer inom ramen för Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Ökat antal medborgare, särskilt unga, engagerar sig aktivt mot korruption

Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt, med fokus på god utbildning och ökad sysselsättning

Ökat antal flickor och pojkar i det formella skolsystemet har slutfört utbildningen med grundläggande kunskaper och färdigheter

Ökat antal unga människor har användbara kunskaper och färdigheter för arbetslivet

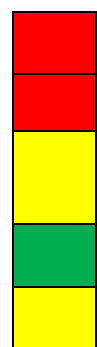
Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter och bättre former för konfliktlösning på arbetsmarknaden

Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimtförändringar och naturkatastrofer

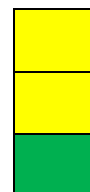
Ökad motståndskraft mot klimtförändringar på lokal nivå

Ökad samverkan mellan medborgare och lokala förvaltningar för ett hållbart nyttjande av naturresurser

Målⁱ



Portföljⁱⁱ



2 Översikt av strategisammanhanget

Totalt strategibelopp:
1 400 MSEK

Utbetalat belopp hittills:
1 500 MSEK

Antal insatser 2020
46

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

Europeiska kommissionen fattade den 12 februari 2020 beslut att delvis dra tillbaka handelspreferenserna enligt Everything but Arms (EBA). Beslutet trädde i kraft den 12 augusti 2020. EUs beslut om EBA har inte fått förväntat genomslag till följd av de allvarliga konsekvenserna på samhällsekonomin orskade av pandemin. EBA-processen var EUs huvudsakliga instrument för förbättringar av det demokratiska utrymmet samt efterlevnaden av mänskliga rättigheter. Den ekonomiska nedgång som pandemin innebär är långt allvarligare än de konsekvenser EBA beslutet förväntas få.

Enligt officiella uppgifter finns ingen omfattande spridning av covid-19 i samhället. Det totala antalet konstaterade fall den 31 december 2020 var 366, varav 361 hade tillfrisknat. Ingen hade ännu avlidit i covid-19. Antalet tester som genomförts under 2020 var 332 221. Kapaciteten att testa har varit svag men byggs gradvis upp med stöd av framförallt Kina och multilaterala organisationer (FN, AsDB och WB).

De samhällsekonomiska konsekvenserna är en följd av Kambodjas stränga reserestriktioner inklusive grannländernas beslut att stänga gränser för turister och migranter, minskad turism och utbud av insatsvaror samt minskad efterfrågan av Kambodjas exportvaror (framförallt textil). FN:s prognoser för 2020 innebär att ekonomin bedöms minskat med drygt 4% under 2020 (efter att ha vuxit med omkring 7% i över ett decennium),ⁱⁱⁱ fattigdomen kommer att öka från 10% till 17% (dvs närmare en fördubbling under en period om sex månader) och arbetslösheten kommer att öka till nära 5% (från en situation med närmast full sysselsättning).^{iv} Detta innebär en dramatisk negativ utveckling. Förlorade arbetstillfällen och minskad inkomst får dynamiska effekter som kommer att slå hårt mot redan utsatta grupper såsom textilarbetare och den informella tjänstesektorn där flertalet är kvinnor men också få effekter för grupper som hittills inte betraktats som utsatta. Ökat fiskalt tryck kan erodera basala samhällstjänster och skydd för fattiga generellt, barn och äldre speciellt samt återvändande migrantarbetarens hushåll för att nämna några av de grupper som blir mer sårbara. Den beräknade minskningen i HDI är nästan 4%, vilket innebär att de senaste fyra årens förbättringar raderas ut. Kambodja är nu åter på 2016 års nivå.^v

Uppskattningsvis 130 000 textilarbetare har redan förlorat sina arbeten.^{vi} Skolorna var stängda från mars till hösten 2020, vilket innebär ett allvarligt bortfall i lärande för 3,2 miljoner elever. Från maj till juli utgick socialt stöd (monetärt bidrag) till mer än 133 000 hushåll inom ramen för Kambodjas inhemska dataregister över fattiga, det sk IDPoor. En undersökning visar att av de hushåll som ingår i IDPoor har 72% erfarit inkomstbortfall till följd av covid-19.^{vii} Många hushåll tillämpar redan negativa överlevnadsstrategier som att ta lån för konsumtion och att sälja tillgångar. Kvinnor framstår som särskilt utsatta då många av dem arbetar i de mest påverkade sektorerna, utför en högre andel av obetalt omsorgsarbete och är utsatta för ökad risk för våld i hemmet.

Under tidigare lågkonjunkturer har jordbruket i Kambodja varit den sektor som har dämpat den ekonomiska nedgången och även bidragit till återhämtning. Ännu så länge är det inte fallet under pandemin. Även inom jordbruket är nedgången påtaglig. Den ökade fattigdomen och de ökande

prisnivåerna på konsumtionsvaror kommer att öka riskerna för livsmedelsförsörjningen. Den senast tillgängliga undersökningen från juli visar att matpriserna ökade inledningsvis under pandemin men har stabiliserats sedan maj. Risexporten har ökat under de första sju månaderna under 2020 jämfört med året innan.^{viii}

Regeringen har vidtagit fiskala åtgärder som motsvarar 2,3% av BNP. Syftet är dels att skydda fattiga och grupper som riskerar att hamna i fattigdom genom ett ekonomiskt stöd, att skydda löneanställda i den formella sektorn samt att bidra till ekonomisk återhämtning. Trots kraftiga åtgärder är samhällseffekterna av pandemin så omfattande att regeringens åtgärder inte bedöms tillräckliga av bland annat FN. Regeringen har också minskat utgifterna i statsbudgeten som motsvarar omkring 3,5% av BNP till följd av kraftigt minskade intäkter.^{ix} Nedsänkningar görs främst i linjeministeriernas kapitalutgifter (lönebudgeten skyddas därmed). Minskad ekonomisk aktivitet över tid riskerar att innebära att skatteintäkterna fortsätter att minska. IMF pekar därför på vikten av underskottsfinansiering under denna kris. Regeringen hanterar detta genom att låta budgetunderskottet öka, varför budgeten fortsatt bedöms som expansiv. Vid ingången av pandemin bedömdes skuldbördan som uthållig av IMF. Däremot lyfte IMF 2019 den höga skuldbördan på hushållsnivå som en potentiell risk, vilken blev än mer aktuell 2020. Även om officiell data saknas kring utvecklingen av hushållens skuldsituation pekar anekdotisk evidens på en kraftfullt försämrad situation som i förlängningen kan driva på ökad fattigdom. Flertalet givare har på kort tid ställt om för att kunna bistå med riktat stöd för att lindra fattigdom och bistå med ekonomisk återhämtning. Det gäller samtliga FN-organisationer, WB, AsDB, EU och bilaterala givare som Australien och Tyskland.

Den ökande fattigdomen i kombination med högre livsmedelspriser och minskat utbud av livsmedel innebär en alltmer utsatt situation för stora grupper i samhället. Informell rapportering från civilsamhällesorganisationer gör gällande att situationen blir mer och mer desperat. Den ökade fattigdomen kan mycket väl innebära ökade risker för konflikter. Den här utvecklingen uppmärksammas på många plan i samhället, även av regeringen. De expansiva fiskala åtgärderna och de riktade åtgärderna till fattiga är viktiga element i den politik som förs. Samtidigt har den auktoritära politiken förstärkts. I kapitel 3.1 beskrivs denna utveckling närmare. Sidas bedömning är att 2020 har präglats av att all kritik mot regeringen samt opinionsbildning kring specifika frågor som direkt uppfattats av regeringen som hot och risk för social oro, och därmed risk för konflikt. Enligt regeringens egna talespersoner agerar regeringen utifrån synsättet att varje liten flamma kan växa till en skogsbrand. Under de senaste månaderna har fler och fler unga aktivister fängslats, vilket är en förändring gentemot de senaste åren. Den här förskjutningen till ett hårdare politiskt klimat är inte ny i den kambodjanska moderna politiska historien. Liknande förskjutningar har skett under perioder sedan demokratins instiftande i och med valet 1993. I nuläget finns dock ingen indikation på att den auktoritära politiken kommer att tonas ned som tidigare varit fallet.

Sidas bedömning är att den ekonomiska krisen kan komma att bli långvarig och eventuellt förvärras. Det finns i dagsläget ingenting som tyder på att den europeiska och amerikanska efterfrågan på textilimport kommer att öka på medellång sikt. Turismen från framförallt Kina, som varit en stor inkomstkälla, bedöms inte återkomma förrän möjligen på medel eller lång sikt. Remitteringar från migrantarbetare kan fortsätta att vara betydligt mindre än normalt. Fattigdomen och därmed det utsatta läget för stora grupper i samhället bedöms öka, med som följd större konfliktrisker. Det troliga är att den auktoritära politiken och de hårda åtgärderna mot aktivister kommer att förstärkas. Rättegången mot tidigare oppositionsledaren Kem Sokha samt övriga åtalade fd medlemmar av CNRP kommer troligen att pågå under lång tid. Framväxten av politisk opposition som kan konkurrera med regeringspartiet vid parlamentsvalet 2022 och lokalvalen 2023 är föga sannolik.^x

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Den svenska regeringen beslutade den 11 juni 2020 att avveckla det långsiktiga bilaterala samarbetet med Kambodja inom flera områden. Det bilaterala samarbetet, genom den regionala strategin för Asien, fokuseras på området mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, och ska genomföras i samarbete med icke-statliga partner. Det svenska stödet till primärutbildning samt miljö och klimat avvecklas. Såväl strategin för det långsiktiga utvecklingssamarbetet med Kambodja som anslagsposten upphör från och med 2021.

Tabell 1. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör: 21%	Strategins andel av det totala biståndet utgör 1,6%.
Givargemensam samarbetsstrategi finns ej utöver den gemensamma europeiska strategin och FN:s UNDAF 2016-2020. Biståndssamordningen i Kambodja vägleds av principerna i regeringens "Development Cooperation and Partnership Strategy" 2019-2023.	Den gemensamma EU-strategin gäller 2014-2019 (förlängd till 2020) och har undertecknats av nio länder samt EU-delegationen. En ny är under framtagande. Status på EU-gemensamprogrammering: Den tredje resultatrapporteringen för den gemensamma strategin skedde under 2020, baserat på resultaten för 2018/19.
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: Kina, Japan, Frankrike, Asiatiska utvecklingsbanken (ADB), och Världsbanken.	Sverige är den 10:e största givaren. Av EU MS är Sverige den 3:e största givaren.
EU-delegerat samarbete: SEK 54 005 000 är mottagna från EU-kommissionen under perioden 2020-2022 inom stödområdet 1: "Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck".	

Det svenska stödet till primärutbildning har pågått i tre decennier och Sverige är en av få givare inom sektorn. Satsningar på utbildning har dels gjorts för att hantera en av Kambodjas allvarligaste utvecklingsutmaningar, den låga kompetensnivån som är ett arv inte minst av folkmordet under de röda khmererna, och dels för att främja landets demokratisering.^{xi} Det svenska stödet har bidragit till att etablera ett skolsystem och kan uppvisa mycket positiva resultat. Men statsbudgeten kan inte möta de behov som finns. Externa stöd är fortsatt en förutsättning för social utveckling. I den ekonomiska och sociala kris som Kambodja befinner sig i sedan början av 2020 kommer det svenska beslutet att få negativa konsekvenser för utbildningssystemet och den unga generation som nu växer upp.

Innebörden av det svenska regeringsbeslutet är också att avveckla det svenska samarbetet inom miljö och klimat, där Sverige varit engagerat i ett decennium. En av de viktigare satsningarna är det samordnade stödet med EU och UNDP till genomförandet av Kambodjas klimatstrategi (*Cambodia Climate Change Alliance*). I kapitel 3.3 beskrivs de framsteg som Kambodja gjort i satsningen kring klimatfrågor. Även här är statsbudgetens möjlighet att finansiera klimatstrategin begränsad, varför gåvobistånd spelar en viktig roll i klimatarbetet. I ambassadens rapportering D-post: PHNO/2020-04-16/1635 anges att Kambodja är särskilt utsatt för klimatpåverkan samt att "ny forskning presenterad av tankesmedjan Climate Central^{xii} visar att närmare 150 miljoner människor, främst i södra Vietnam och i Thailand, idag lever i områden som kan vara översvämmade om 10–30 år. Mekongdeltat kommer förmodligen helt att ligga under vatten 2050. Detta kommer att leda till migration, i vissa fall av stora mängder av människor". Det svenska beslutet att avveckla stödet till genomförandet av klimatstrategin kommer att få negativa konsekvenser för Kambodjas fortsatta klimatarbete, som till stor del är givarfinansierat.

Den svenska regeringen beslutade även den 11 juni 2020 om ändring av strategin för Sveriges regionala utvecklingssamarbete i Asien och Oceanien 2016-2021. Ett särskilt mål avseende Kambodja inkluderades i den regionala strategin. Målet fokuserar på stöd till utveckling av mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Kambodja. Sverige har redan en stark ställning som partner inom området som det särskilda målet i den regionala strategin omfattar, en ställning som kan stärkas genom såväl den förutsedda ökade volymen och mer koncentrerad uppmärksamhet åt ett område för samarbetet.

Den gemensamma europeiska strategin för utvecklingssamarbetet i Kambodja lanserades i november 2014. Den bredare givarsamordningen leds gemensamt av FN och EU. Det finns formella givarsamordningsgrupper inom alla sektorer med betydande utvecklingssamarbete. Den gemensamma strategin skulle ha gått ut 2018, men har blivit förlängd till och med 2020. En process för att arbeta fram en ny strategi för åren 2021-2027 har inletts med ambitionen att nå i mål under hösten 2021. Det svenska beslutet om att fokusera det bilaterala utvecklingssamarbetet till ett område och avveckla stödet till de två andra föregicks inte av samordning med EU eller medlemsstater. Sveriges roll i genomförandet av EUs gemensamma strategi för Kambodja kommer att förändras, där Sverige inte kommer att kunna bidra till utfästa resultat inom områdena utbildning samt miljö och klimat. Sverige har konsekvent i samarbetet med partner, i givarsamordningen samt i dialog med myndigheter och andra aktörer verkat för att integrera jämställdhet i mål och åtgärder för Kambodjas utveckling. Detta gäller även till viss del miljö och klimat. Det har gett ökat genomslag för arbetssättet, men också visat att fortsatt arbete för jämställdhet, miljö och klimat är nödvändigt.

2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer

Flera svenska enskilda organisationer har samarbete med kambodjanska civilsamhällsorganisationer. De svenska organisationer som har bilateralt stöd har kontor i Phnom Penh och övriga besöker Kambodja och ambassaden regelbundet. De största svenska mottagarna av stöd från Sida är Diakonia, ForumCiv, Plan International Sverige och RFSU. We Effect har avslutat sitt utvecklingssamarbete i Kambodja. Portföljen rymmer ett myndighetssamarbete för genomförande av EU-delegeringen samt inom utbildningsstödet, där de svenska myndigheterna Arbetsförmedlingen, Skatteverket och SCB är aktiva parter. Synergier finns mellan den bilaterala strategin för Kambodja och Strategi för forskningssamarbete och forskning inom utvecklingssamarbetet 2015-2021 där avtal om ett svenskt forskningssamarbete med Kambodja ingicks i februari 2019. Kopplingarna är starka mellan forskningsstödet och det breda svenska engagemanget primärt i utbildningsfrågor i Kambodja. Synergierna mellan den bilaterala strategin för Kambodja och Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete i Asien och Oceanien 2016-2021 är tydliga inom mänskliga rättigheter, arbetsrätt samt miljö och klimat. Under 2021 kommer dessa synergier att utvecklas och stärkas då styrningen av samarbetet med Kambodja övergår i form av ett landmål i den regionala strategin. Ett flertal regionala organisationer har verksamhet i Kambodja. I ett par fall stödjer det regionala programmet för Asien och Oceanien aktörer som också får bilateralt stöd från UNDP. I dessa fall kompletterar stöden varandra. Även globala strategier har stöd som bidrar till aktiviteter i Kambodja, men i dessa fall är ofta de direkta synergieffekterna färre. Det genomfördes ett antal ITP-program i Kambodja, som bland annat ”Sustainable Urban Water and Sanitation-Integrated Processes” och ”Intellectual Property for Least Developed Countries”.

3. Resultatredovisning

Sidas bidrag till förändring på strateginivå

Se kapitel 2.2.

3.1 Stödområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

3.1.1 Mål 1.1: Ökat demokratiskt inflytande och möjlighet till ansvarsutkrävande för medborgare på lokal nivå

Givet det fortsatt oförändrade läget i Kambodja efter valet 2018 finns det få möjligheter till en verklig politisk opposition att verka, demokratiskt inflytande och ansvarsutkrävande för individer på lokal och nationell nivå är begränsad. Den kontroll på lokal nivå, som har beskrivits i tidigare strategirapporter, av organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter och landrättigheter innebär fortsatta svårigheter att utkräva ansvar. Organisationer kan sporadiskt bli ombedda att rapportera om aktiviteter och möten även om formella krav om rapportering togs bort redan 2018^{xiii}.

Strategimål



Se 3.1.1 mål 1.2

Portfölj



Se 3.1.1 mål 1.2

3.1.2 Mål 1.2 Ökat lokalt självbestämmande

Strategimål



Förutsättningarna att uppnå målet för ökat lokalt självbestämmande genom demokratiskt valda politiska församlingar begränsades betydligt i och med upplösandet 2017 av oppositionspartiet CNRP och omfördelningen av lokalt valda ämbeten. Som rapporterades i strategirapporten för 2018 valde Sida att avsluta stödet till decentraliseringsreformen via inrikesministeriet som en konsekvens av detta.

Portfölj



Sverige stödde under lång tid decentraliseringsreformen. Då det svenska stödet avslutats redovisas inte resultat under detta mål.

3.1.3 Mål 1.3 Ökad kunskap om de mänskliga rättigheterna, jämställdhet och rättsstatens principer bland medborgare och inom den offentliga sektorn

Strategimål



Civila och politiska rättigheter har fortsatt att vara eftersatta under 2020. Våren 2020 inleddes med att rättegången mot Kem Sokha påbörjades och pågick fram till domstolen bestämde att rättegången inte kunde genomföras säkert på grund av covid-19 och risken för smittspridning. Under 2020 har

arresteringar och trakasserier mot fd medlemmar av det upplösta oppositionspartiet CNRP fortsatt. Enligt uppgift från FNs kontor för mänskliga rättigheter har över 80 individer arresterats under de tre första kvartalen av 2020. Dessa personer har deltagit i demonstrationer eller i någon form för fysisk eller online aktiviteter i relation till covid-19 eller i relation till arrestering av en MR-försvarare i juli 2020. Bland dessa finns också ungdomar, munkar, journalister och lokala ledare som har efterfrågat stöd från regeringen i relation till återbetalning av mikrokreditlån. En del av de arresterade har uppmanats och skrivit under sk *educational agreements* (utbildningsåtagande) innan de frigivits men flera är fortfarande häktade. Under augusti och september arresterades flera unga miljöaktivister samt ungdomar som är engagerade i rörelser för demokrati. Flera nationella och internationella organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter uttrycker stark oro för regeringens agerande, inklusive hot och skrämsel. FNs högkommissarie för mänskliga rättigheter i Geneve samt två specialrapportörer^{xiv} gjorde uttalanden mot arresteringarna och uppmanade Kambodja att respektera yttrandefrihet och rätten till fredliga sammankomster. I slutet av november 2020 inleddes massätal mot fd CNRP medlemmar. Rättegångarna fortsätter under 2021 och FNs högkommissionärs kontor i Kambodja har uttryckt oro för domstolarnas respekt för principen om oskyldspresumtion, dvs betraktas som oskyldig tills motsatsen har bevisats. Civilsamhällesorganisationer möter främst utmaningar relaterade till implementeringen av lagen för organisationer och icke-statliga organisationer (LANGO), lagen för fackliga organisationer, lagen för politiska partier och lagen om majestätsbrott (Lesé-Majesté).

Portfölj



Sida stödjer en bred krets av aktörer för att uppnå strategimålet. De insatser som under strategiperioden bidragit till resultat inom detta stödområde inkluderar såväl enskilda organisationer som universitet, oberoende forskningsorgan och statliga myndigheter via stöd till FN-organisationer. Diakonia har under 2020 rapporterat positiva resultat trots det fortsatt krympande demokratiska utrymmet som påverkar flera av deras programpartner. Bland de tolv nationella samarbetsorganisationerna har de flesta fått anpassa framställning och aktiviteter för att upprätthålla det utrymme som de lyckats behålla under de senaste åren. Denna anpassning har skett på grund av den kambodjanska regeringens aggressiva förhållningssätt till organisationernas verksamhetsområden^{xv}. Under 2020 har Diakonias samarbetspartner, trots rådande begränsande omständigheter, fortsatt att arbeta för att påverka statliga organisationers respekt för mänskliga rättigheter, jämställdhet och rättsstatens principer^{xvi}. Ett positivt resultat av flera års påverkansarbete genomfört av Equitable Cambodia kring rättmätig ersättning för familjer som förlorade sina landområden i samband med etablering av ett storskaligt jordbruk inom sockerindustrin^{xvii} 2008-2009 resulterade i ett beslut av en thailändsk domstol att erkänna företagets ansvar och skyldighet att ersätta de 700 familjerna. Domslutet i juli 2020 erkände offrens rätt till ersättning samt företagets skyldighet att *korrigera och åtgärda effekterna*, vilket företaget tidigare har vägrat.^{xviii} Bland de samarbetspartner som arbetat direkt för att främja jämställdhet och kvinnors rättigheter rapporterar Banteay Srei att de har med stödet från Diakonia stöttat hundratals kvinnor med tillgång till skydd samt juridiskt och psykiskt stöd för överlevare av könsrelaterat våld— antalet som nåtts av detta stöd har ökat från 78 kvinnor 2017 till 200 kvinnor 2020^{xix}.

Sidas kärnstöd till FN:s kontor för mänskliga rättigheters landkontor i Kambodja (OHCHR) har under 2020 bidragit till stärkt kapacitet och kunskap hos både staten och civilsamhället kring rapportering av mänskliga rättigheter till olika FNs olika mänskliga rättighetsmekanismer.^{xx} Ett viktigt resultat som rapporterats under 2020 är MR-kontorets stöd till ”Transcultural Psychosocial Organisation of

Cambodia (TPO) i deras arbete att stötta individer med psykosocial funktionsnedsättning. Dessa personer är ofta fastkedjade av sina familjer pga fattigdom, avsaknad av tillgång till behandling och stigma. Efter stöd och ökad kunskap kunde MR-kontoret se en tydlig skillnad i personernas levnadsförhållanden och hur familjerna behandlade dem. Totalt blev 78 individer befriade av sina släktingar från kedjor som de suttit fastlåsta i vilket gjorde att de delvis återfick sin värdighet som familje- och samhällsmedlemmar.^{xxi} MR-kontoret har under 2019-2020 fortsatt sitt stöd och samordning till civilsamhällesorganisationer för att främja deras deltagande i konsultationer om lagstiftning. Detta arbete består i att facilitera möten, bistå med tekniskt stöd samt skapa utrymme för trygga samtal. Detta arbete har berört förändringar i lagstiftningen om civilsamhällesorganisationer (LANGO), lagen om fackföreningar och andra lagförslag som lagts fram av regeringen 2020.^{xxii}

3.1.4 Mål 1.4 Stärkt ansvarsutkrävande och stärkt respekt för rättstatens principer inom ramen för Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC)

Trots det krympande demokratiska utrymmet i Kambodja har Raoul Wallenberg Institute (RWI) kunnat genomföra sina aktiviteter och program med fokus på att främja kunskapen om mänskliga rättigheter i Kambodja. RWIs slutrapport från 2020 uppger framsteg genom att cirka 250 studenter ökade sin kunskap och medvetenhet om mänskliga rättigheter genom kurser och tillfällen som erbjudits av RWI samt av RWIs samarbetspartner med stöd från RWI^{xxiii}. Totalt tilldelades 41 studenter stipendier (63% kvinnor, inklusive studenter från mer utsatt bakgrund) för att studera mänskliga rättigheter vid antingen nationella eller internationella akademiska institutioner. Dessutom, med utgångspunkt i att bidra till ett jämställt samhälle där kvinnor och män har lika tillgång till rättvisa och lika möjligheter till juridiska yrkesval och utbildning, inrättades ett nätverk som heter Young Females in Legal Profession (YELP) Network för alla kvinnliga RWI stipendiestudenter. Detta inkluderar studenter från den engelskspråkiga kandidatexamen vid RWI: s partneruniversitet, Royal University of Law and Economics.^{xxiv} RWI rapporterar att det senaste programmet med stor sannolikt har bidragit till att minska diskriminering mot kvinnor inom juridisk utbildning och yrke. Resultaten har lagt grunden för mer engagemang för kvinnliga och missgynnade ungdomar genom att ge dem ökad kunskap och lika möjligheter.^{xxv} Mål 1.4 Stärkt ansvarsutkrävande och stärkt respekt för rättstatens principer inom ramen för Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC)

Strategimål
Portfölj



Sida har under flera år stött röda khmertribunalen (Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, ECCC) i nära samarbete med UD-FMR samt svenska representationen vid FN i New York. I augusti 2020 beslutade högsta domstolskammaren att inte inleda åtal mot ett av de tre fallen som varit föremål för förundersökning. Således är det enbart två individer (fall 003 och 004) som väntar på slutgiltigt beslut om åtal samt en individ (fall 002/02) som väntar på högsta domstolens beslut i överklagan av dom.^{xxvi} Sida bedömer att ECCC har förutsättningar att genomföra sitt mandat i enlighet med internationell rättspraxis. De frivilliga bidragen från det internationella samfundet är dock en fortsatt källa till osäkerhet, bland annat beroende på att tidsplanen för avslut ändras. Ny tidsplan förutspår avslut för kvarvarande fall under slutet av 2022. Sverige fortsätter att följa utvecklingen vid ECCC och har förlängt nuvarande stöd för 2020-2021.

3.1.5 Mål 1.5 Ökat antal medborgare, särskilt unga, engagerar sig aktivt mot korruption

Strategimål



Korruptionen i Kambodja är omfattande och manifesteras på flera olika sätt i samhället. Några av de viktigare orsakerna till det bristande ansvarsutkrävandet är 1) svagt rättsligt ramverk och svag brottsbekämpning, 2) litet deltagande bland medborgare, speciellt hos ungdomar, i att engagera sig aktivt mot korruptionen, 3) sociala/kulturella och patriarkala normer som hindrar aktivt deltagande (speciellt för kvinnor och ungdomar) i offentligt beslutsfattande, samt 4) svag koordinering och låg kapacitet hos civilsamhällesorganisationer och privata sektorn för att främja integritet och bekämpa korruption. De senare åren går det att urskilja en trend att småskalig korruption som informella avgifter kopplat till att få olika typer av intyg inom utbildning, trafikpolis och liknande, successivt har minskat. Den storskaliga korruptionen, särskilt kopplad till patron-klientstrukturer i samhället, kvarstår. Detta avspeglas även i den årliga Corruption Perception Index (CPI) där Kambodja sedan flera år ligger i botten av ASEAN-länderna (år 2020^{xxvii} rankat som nummer 160 av 180 länder). Kambodja förbättrade därmed sin placering något jämfört med 2019 års CPI rapport då landet rankades som nummer 162 men då bland endast 165 länder och därmed även fanns med som ett av de mest korrupta länderna i världen^{xxviii}.

Portfölj



Sidas portfölj för att minska korruptionen i samhället fokuserar på det verksamhetsstöd som ges till Transparency International Cambodia (TIC) inom ramen för det EU-delegerade programmet Partnership for Accountability and Transparency (PAT). För 2019 utbetalades 3,4 MSEK från Sidas medel till TICs verksamhet och för 2020 utbetalades 8,5 MSEK. TIC arbetar strategiskt med att både öka medborgares efterfrågan på korruptionsbekämpning samt statliga institutioners förmåga och vilja att öka sin transparens och ansvarsutkrävande och därmed minska utrymmet för korrupt beteende. TIC fokuserar särskilt på att engagera ungdomar i sitt arbete. Aktiviteter har t.ex. genomförts under 2016-2019 (under PAT I) för att öka ungdomars kunskap om god förvaltning, integritet och korruption genom ungdomsläger, ungdomsforum, workshops, utbildningar och ungdomsledda initiativ där mer än 30 000 ungdomar deltog, samt under 2020 (PAT II) med över 500 ungdomar som deltog (stort fokus på kvinnligt ledarskap i kampen mot korruption med över 68 procent kvinnligt deltagande)^{xxix}. TIC har också samarbete med sju civilsamhällesorganisationer för att även nå marginaliserade grupper^{xxx}. Under 2020 har 86 personer sökt rättsligt stöd och råd från TICs upprättade ”Advocacy and Legal Advice Centre (ALAC) vilket rörde civil- och straffrättsligt stöd, och markfrågor. ALAC utvecklade också en manual för att underlätta förståelsen av lagar och regler kring anti-korruption. Manualen har sedan använts av ALAC för utbildning av bl.a. 108 universitetsstudenter samt olika yrkesgrupper och medborgare.^{xxxi} TICs aktiviteter har påverkats, framför allt under första halvåret 2020, av pandemin. Stora gruppsammankomster, t.ex. vissa ungdomsaktiviteter, har senarelagts och TICs personal har arbetat hemifrån till viss del. Möten har till stor del hållits online. TIC har också gjort en översyn av sin verksamhet för att revidera tidplanen för aktiviteternas genomförande vilket gjort att en del av verksamheten som planerades för 2020 istället genomförs 2021^{xxxii}.

3.2 Stödområde 2: Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt, med fokus på god utbildning och ökad sysselsättning

3.2.1 Mål 2.1 Ökat antal flickor och pojkar i det formella skolsystemet har slutfört utbildningen med grundläggande kunskaper och färdigheter

Strategimål



Under de två första månaderna 2020 fungerade utbildningssystemet i enlighet med landets utbildningsplan. För att hantera bristen på kvalitet i utbildningen, en av de största utmaningarna för att uppnå strategimålet, samarbetade biståndsgivare, civilsamhällesorganisationer och Utbildningsministeriet med planering av storskalig satsning på lärarutbildning samt fortbildning av lärare. I och med covid-19-pandemin avstannade i mitten av mars denna satsning tills vidare. Alla utbildningsinstitutioner, från förskola till och med högskolenivå inklusive yrkesutbildningar stängdes i mitten av mars och förblev stängda fram till början av augusti när en försiktig öppning påbörjades. Utbildningsministeriet, med stöd från olika biståndsorganisationer, påbörjade direkt efter stängningen av fysisk utbildning att bygga upp system för distansutbildning för förskola, grundskola och gymnasium. Olika högskolor påbörjade liknande uppbyggnad dock utan samordning. Yrkesutbildning låg i stort sett nere. Ministeriets distanssystem var inledningsvis endast via digitala kanaler, framför allt sociala medier, men i juni öppnades särskilda tv- och radiokanaler för ändamålet. Studier pekar på att endast en mindre andel elever i grundskolor och gymnasier, runt 20%, har kunnat utnyttja ministeriets distansutbildningssystem.^{xxxiii} Det finns en stor risk att en betydande andel elever inte kommer att återvända när skolorna öppnar igen.^{xxxiv} Detta kommer att leda till stor svårighet att uppnå strategimålet.

Portfölj



Portföljens alla insatser påverkades starkt av pandemin och stängningen av utbildningsinstitutioner. Alla insatserna fick i större eller mindre grad läggas om. Insatsen School Improvement Fund som ger direkt förvaltningsstöd till landet alla offentliga förskolor, grundskolor och gymnasier styrdes om till att inhandla och distribuera papper, pennor och liknande till elever på lokal nivå. Insatsen UNICEF Quality and Inclusive Education riktades om för att assistera utbildningsministeriet att anpassa utbildningssystemet temporärt till distansundervisning, dels genom tekniskt stöd vid att skapa digitala lektioner samt att skapa material för hemundervisning. UNICEF har också genom svensk finansiering varit aktivt i att bygga ut sanitetsanläggningar i skolor och att distribuera tvål och annat inför återöppnande av skolorna. Dessutom har insatsen gett stipendier till elever från marginaliserade grupper. En stor del av de planerade kapacitetsinsatserna finansierade av den givargemensamma insatsen Capacity Development Partnership Fund fick skjutas upp, en del har dock kunnat genomföras på distans. Sverige bidrog mycket aktivt till arbetet att skapa ett gemensamt ramverk för respons till pandemin och ett säkert öppnande av skolor tillsammans med utbildningsministeriet och biståndsorganisationer.

3.2.2 Mål 2.2 Ökat antal unga människor har användbara kunskaper och färdigheter för arbetslivet

Strategimål



I och med att alla utbildningsinstitutioner har varit stängda under en stor del av året är risken stor att färre elever och unga människor har fått större kunskaper och färdigheter för arbetslivet. En stor andel av unga anses inte besitta tillräckliga kunskaper och färdigheter för att kunna bli anställda eller starta egna företag. En viktig anledning till detta är att ungdomar fortfarande inte har kunskap om arbetsmarknadens behov samt brist på samverkan mellan näringsliv och utbildningsinstitutioner.

Portfölj



Insatsen Career Guidance and Counseling är ett samarbete mellan svenska Arbetsförmedlingen och Finska Kyrkans Utlandshjälp tillsammans med det kambodjanska utbildningsministeriet och den kambodjanska arbetsförmedlingen för att bygga upp ett system för studie- och yrkesvägledning för gymnasieskolan. Delar av denna insats, som framför allt Finska Kyrkans Utlandshjälp ansvarar för fick läggas om. Det avser utbildning och handledning av lärare för att kunna bli yrkesvalslärare. Delar av utbildningen har kunnat bedrivas på distans via digitala medier. Yrkesvägledarna övergick till handledning av elever genom hembesök. Arbetsförmedlingen ansvarar för att bygga upp ett system för informationsflöde mellan arbetsförmedling och skolor. Denna verksamhet har kunnat genomföras i stort som planerat.

3.2.3 Mål 2.3 Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter och bättre former för konfliktlösning på arbetsmarknaden

Strategimål



Arbetsmarknaden har påverkats av covid-19 pandemin. Sysselsättningen har minskat i flertalet sektorer. Hårdast drabbade är turism, textil samt små och medelstora företag. Konfliktfrågorna på arbetsmarknaden har ändrat karaktär. För de nyligen arbetslösa handlar det om att finna överlevnadsstrategier. För de som fortsatt har sysselsättning har krisen ofta inneburit försämrade villkor (exempelvis minskad lön). Flera fall av frihetsberövanden, häktningar och åtal av företrädare för fackföreningar och yrkesföreningar har förekommit. Rättsliga åtgärder samt hot och skrämsel mot fackliga företrädare som uttalar sig i politiska frågor begränsar yttrande- och föreningsfriheten.

Portfölj



Under 2020 har arbetsministeriet föreslagit att Arbitration Council (AC), som är det enda trepartsorganet för tvistlösning i Kambodja med syfte att främja och upprätthålla stabila arbetsförhållanden, ska ges ett utvidgat arbetsområde för att inte bara hantera kollektiva arbetstvister utan även ha mandat att hantera enskilda arbetstvister. Denna föreslagna utvidgning av ACs mandat kan komma att införas när liggande förslag på ändring av arbetslagen antas av parlamentet. Arbitration Council Foundation (ACF) är positiva till denna förändring då det kan ge dem möjlighet att hantera fler fall samt även bredda sitt mandat. ACF har under året bidragit till en progressiv rättsutvecklingsprocess inom arbetsrätt, främst genom att bidragit till en mer effektiv implementering av lagar och regler på arbetsmarknaden. Under 2019 löste AC ca 75% av totalt 117 mottagna ärenden. Samma år tillhandahölls ”medling på plats” till parterna genom två skiljemän, som underlättade för parterna att lösa sina tvister. Den positiva effekten av denna form för medling på plats förklaras med att processen

är relativt informell och frivillig till sin natur och att det inte fanns något krav på att följa de rättsliga bestämmelserna om att ha en panel med tre skiljedomare som krävs vid en formell skiljedomsförhandling. Målet är att hjälpa parterna att hitta en ömsesidig och acceptabel lösning på tvisten, samtidigt som de behåller kontrollen över processen och resultaten.^{xxxv}

Arbitration Council Foundation (ACF) har under 2020 arbetat med att integrera jämställdhet i sin verksamhet med syfte att främja ett genderperspektiv i sina interna arbetsmetoder och på arbetsplatsen. Uppdraget att ta fram en genderanalys lades ut externt på Women Media Action för att granska både ACFs politik, praxis och arbetet med skiljedom i arbetstvister för att identifiera befintliga styrkor och områden för potentiell förbättring av jämställdhetsintegrering som påverkar alla involverad aktörer. Genderanalysen slutfördes i oktober 2020 med rekommendationer på organisationsnivå såväl som på aktivitetsnivå. ACF rekommenderades att anta och genomföra en jämställdhetspolicy, utbildning för ACF-personal och ledning om jämställdhets- och klagomekanism, inkludera kvinnor i ACFs styrelse, utbildning för könsrelaterat juridiskt perspektiv för alla ACFs intressenter samt att samla statistik uppdelad på kön och inkludera genderanalys i hela ACFs programcykel.^{xxxvi}

3.3 Stödområde 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer

3.3.1 Mål 3.1 Ökad motståndskraft mot klimatförändringar på lokal nivå samt förstärka nationella system, höja kapaciteten för Kambodjas klimatrespons, bidra till ett klimatrelient, jämlikt, grönare, uthålligt och kunskapsbaserat samhälle

Strategimål



En kombination av geografi, hydrologi och utvecklingsgrad gör Kambodja till ett av världens mest utsatta länder för klimatförändringar. Landets regering beslutade om en strategi för hur klimathotet ska hanteras innan UNFCCs NDC-process påbörjades (Cambodia Climate Change Strategic Plan 2014-2023) och frågan har fortsatt prioriterats. Som första medlemsland i ASEAN har en nationell institution (National Committee for Sub-national Democratic Development) i Kambodja blivit ackrediterad för direkt genomförande av finansiering från den Gröna Klimatfonden (GCF). Ackrediteringen understryker resultaten av kapacitetstärkande insatser och öppnar, på sikt, för en betydande ökning av klimatfinansiering för investeringar på lokalnivå. Det är särskilt viktigt då covid-19 och dess effekt på ekonomin kan förväntas begränsa tillgången på både nationell klimatfinansiering och internationellt klimatbistånd. Kambodja har uppdaterat sina nationella åtaganden till UNFCC (NDC) inför COP26. Den uppdaterade NDC har en höjd ambitions- och kvalitetsnivå, vilket speglar den tekniska och institutionell utveckling inom klimatområdet i Kambodja och globalt sedan 2015.

Den ekonomiska utvecklingen, med en årlig genomsnittligt BNP-tillväxt på 7% de senaste två decennier, har medfört ett hårt tryck på landets naturresurser och den uttalade ambitionsnivån inom klimatområdet återspeglas inte helt inom sektorer viktiga för ekonomin (t.ex. energi, infrastruktur och lantbruk). Kambodjas nationalförsamling godkände 2020 byggplanerna för två nya kolkraftverk om totalt 965 MW med en förväntad kostnad på USD 1,6 miljarder. Trots planerade investeringar i förnyelsebar energi gör de planerade nationella investeringar i fossilkraft samt avtal med Laos om framtida tillgång till 2 400 MW nybyggd kolkraft att andelen förnyelsebar energi i det nationella

kraftnätet förväntas sjunka betydligt från dagens nivåer på 45% - som ett exempel kan ges att målet för energisektorn för landets åtagande inom Paris Avtalet är 25% år 2030, alltså en relativ minskning av mängden förnyelsebar energi i kraftnätet. Förändrad markanvändning står för Kambodjas största utsläpp av växthusgaser och trenden av krympande skogsmark fortsätter, från 57% av landets yta 2010 till 47% 2018. Långsiktiga värden som ekosystemtjänster och biologisk mångfald prioriteras inte tillräckligt när beslut om satsningar inom industri och infrastruktur fattas – detta gäller även beslut som fattas av grannländer gällande gemensamma resurser, framförallt investeringar längs Mekongfloden. Nyligen byggda dammar för vattenkraft och konstbevattning i Laos och Kina förväntas påverka produktiviteten inom både jordbruk och fiske i Kambodja med en oproportionerligt stor påverkan på den redan mest utsatta delen av befolkningen.

Portfölj



Portföljen består av tre insatser, Cambodia Climate Change Alliance (CCCA), UNCDF LoCAL, samt miljö och klimatsats med UNDP (BESD). Samtliga insatser är relevanta för strategimålet och genomförandet går planenligt.

Båda insatserna CCCA och LoCAL har varit viktiga för att Kambodja ska lyckas få en nationell institution som kan ta del av finansiering direkt från GCF, vilket beskrivits ovan. LoCAL har byggt kapacitet hos de lokala myndigheterna för att planera, prioritera och genomföra klimatanpassningsåtgärder nära medborgarna. Sekretariatet för NCDDS (nyligen ackrediterad till GCF) ansvarar för implementeringen av CCCA som har skapat strukturer för intraministeriell samordning av klimatfrågor som ökat kunskapen om inom området främst hos fem linjeministerier (miljöministeriet, ministeriet för transport och infrastruktur, ministeriet för landsbygdsutveckling, ministeriet för energi och gruvdrift och utbildningsministeriet). CCCA-programmet har under året prioriterat insatser i utsatta områden som en respons till covid-19. Insatserna som skett inom det ordinarie programmet har fokus på att öka den klimatsäkra tillgången till rent vatten genom utbyggnaden av tre småskaliga vattendistributions systemvars drift även skapar lokala arbetstillfällen.

3.3.2 Mål 3.2 Ökad samverkan mellan medborgare och lokala förvaltningar för ett hållbart nyttjande av naturresurser

Strategimål



Skogsministeriet gör bedömningen att ett självfinansierande system för skogshantering med samordning mellan stat och lokalsamhällen är en förutsättning för ett långsiktigt hållbart skogsbruk. Goda resultat har uppnåtts på projektnivå men tillräckliga resurser för kontroll och regelefterlevnad saknas överlag, så illegal avverkning och annan rovdrift är fortsatt stora problem vilket leder till spänningar mellan lokalförvaltning och medborgare. Den kambodjanska staten har visat vilja till restaurering av skogsmark, god styrning och uppföljning på marker som tidigare fördelats till ekonomiska landkonsessioner. I praktiken går utvecklingen långsamt och hotas av starka ekonomiska intressen, men till viss del har denna typ av mark överförs till lokalsamhällen och lokala förvaltningsstrukturer har stärkts. Ett ökat tryck på naturtillgångar och framförallt en ohållbar utvinning av skogstillgångar förväntas när migrantarbetare tvingas återvända till sin hembygd till följd av minskade arbetsmöjligheter orsakade av pandemin.

Framsteg görs inom den cirkulära ekonomin och ett utkast till en nationell policy är ute för konsultation. På lokal nivå, och speciellt i större städer, är avfallshantering en viktig fråga där återvinningsgraden är låg och i princip allt avfall hamnar på sopptippar. Pilotprojekt för ökad

sortering, återanvändning och återvinning testas men en utmaning är att ta fram hållbara finansieringsmodeller. Intresse inom både tjänstesektorn och tillverkningsindustrin (speciellt tekoindustrin) finns för att minska miljöpåverkan. Då handlar det främst om att anpassning till allt högre konsument- och exportkrav snarare än att uppfylla lokala miljöregler.

Portfölj



Portföljen består av två instatser: UNDPs miljöinsats BESD samt ForumCivs insats för lokal naturresursförvaltning, Green Ownership (GO). Båda insatserna är relevanta för strategimålet. BESD avser bl.a. att bygga kapacitet och förutsättningar för långsiktigt hållbar förvaltning av naturresurser genom organisation som förankras hos och drivs av lokalbefolkningen. Programmet har också ett fokus på att återskapa naturliga biotoper för ökad biologisk mångfald och hållbara ekosystemtjänster. Som ett svar på covid-19 ökades Sidas bidrag till programmet för att möjliggöra aktiviteter inriktade på återplantering av skog i naturreservat under s.k. *community managementet*. Covid-19 responsen har hittills givet tillfällig anställning inom skogsplantering och naturvård till fler än 2100 personer och har därigenom bidra till ökade inkomster för utsatta grupper. Återplanteringen av lokala trädslag som hittills har skett på 130 hektar kommer även att leda till ökad biologisk mångfald och möjligheter till hållbara virkesuttag för de lokala förvaltningsorganisationerna. ForumCivs lokala kontor har åtgärdat tidigare upptäckta brister och har kunnat återuppta genomförandet av GO-insatsen. Landchefen för ForumCiv har arbetat på distans från Sverige under en längre period till följd av covid-19.

4. Implikationer för innevarande strategiperiod

Sida har i en reviderad strategiplan för 2020 beslutat om processen för avvecklingen av det långsiktiga bilaterala utvecklingssamarbetet med Kambodja i enlighet med regeringens beslut UD2020/08605/ASO. Ambassaden har inlett en process för att tydliggöra fokus, mandat och roll för det svenska bilaterala utvecklingssamarbetet med Kambodja i enlighet med regeringens beslut UD2020/08606/ASO som stadfästs i Sidas beslut om en strategiplan för 2021.

5. Bilaga 1 Programme for Accountability and Transparency (PAT)

3.2.2 EU-delegering: Ökad effektivitet och öppenhet i det statliga finansiella styrsystemet samt förstärkta möjligheter till ansvarsutkrävande från allmänhetens, de folkvaldas och statsförvaltningens sida

Strategimål



Kambodjas reform för offentlig finansiell styrning (OFS) genomförs på ett tillfredsställande sätt och med stort engagemang av finansministeriet, Ministry of Economy and Finance (MEF)^{xxxvii}. Fokus i reformen ligger för närvarande på införandet av ett så kallat ”Financial Management Information System” till fackministerierna samt att dessa även ska planera och följa upp sin budget utifrån ett programperspektiv (s.k. programbudgetering). Verksamheten genomförs samtidigt som en reviderad PFM-lag är under framtagande. Finansministeriet har de senaste åren ökat öppenheten och publicerar idag ett stort antal budgetrelaterade dokument på hemsidan, vilket har resulterat i en tydlig uppgång i Open Budget Index (OBI). Finansministeriet har sedan föregående OBI (2017) mätning låtit publicera ytterligare dokument relaterade till budgeten, såsom årsrapport och delar av budgetförslag, vilket resulterat i att Kambodja fått en rejäl uppgång i 2019 års OBI. Skatteuppbörden som fortsatte öka under 2019 (från knappt 13 procent år 2013) till 25 procent av BNP, minskade under 2020. De tidigare ökningarna under flera år har möjliggjort väsentliga budgetökningar inom prioriterade sektorer^{xxxviii}. Under 2020 har Kambodjas ekonomi drabbats hårt av finansiella utmaningar i ljuset pandemin. Det är den första riktiga ekonomiska kris som staten går igenom sedan millenieskiftet och där statens förmåga att hantera samhällsekonomiska utmaningar sätts på prov. Tillväxten har sjunkit från en ökning på 7 procent 2019 till en minskning på procent under 2020 och därefter räknar Världsbanken med att det kommer att ske en positiv ökning från 2021. Pandemikrisen har gjort att landet genomfört en finansiell åstramning under 2020 som innehållit en kraftig utgiftsminskning. Störst fokus har varit på att kunna upprätthålla löneutbetalningar, hälsoservice och socialt stöd till medborgarna medan investeringarna varit låga. Man räknar med ett budgetunderskott på drygt 5 procent av BNP under 2020 från att ha haft ett visst budgetöverskott tidigare år. Världsbanken räknar med ett fortsatt budgetunderskott under de närmaste åren med en viss uppgång 2022^{xxxix}. Tidigare planerade budgetar för 2020 har reviderats under året genom visst samarbete mellan fackministerierna. Försening av uppföljningsmissioner och rådgivarsstöd på plats gör att en del PFM-aktiviteter försenats något, men i stort sett bibehålls tidplanen för PFM-reformen^{xl}.

Portfölj



Det svenska bidraget inom OFS-reformen är det EU-delegerade ”Partnership for Accountability and Transparency” (PAT) där EU har delegerat 7 MEUR till Sida under perioden 2017-2019 och där avtal ingåtts för delegering av ytterligare 5 MEUR perioden 2020-2022^{xli}. PAT-programmet kompletterar EU:s sektorbudgetstöd till OFS-reformen genom att stärka de nationella institutioner och aktörer som är grundläggande för ett lands ansvarsutkrävande mekanismer samt för att förbättra kvaliteten på statistik och att öka skatteintäkter. Den andra fasen som påbörjades 2020 (PAT II) fokuserar på ansvarsutkrävande mekanismer och har anpassats till erfarenheter, resultat och lärdomar från den första fasen. Portföljen bedöms relevant och bidrar till förändringar i linje med målet. En del förseningar inom projekten i Sverige/EU-finansierade PAT-programmet har också uppstått under 2020 p.g.a. effekterna av covid-19. Långtidsrådgivarna från Skatteverket och SCB arbetade under en längre

period under året på distans från Sverige till följd av covid-19. Kortidsrådgivning på plats har inte varit aktuellt men rådgivning online har genomförts. En del aktiviteter, som sammankomster och större möten, har behövt senareläggas. De aktiviteter som påverkats av detta har skjutits upp till andra halvan av 2020 och början av 2021^{xlii}.

Inom statistikområdet genomför **National Institute of Statistics, NIS**, sedan flera år en årlig hushållsundersökning med stöd från SCB, vilken finansieras genom Sida.^{xliii} Under 2020 har även en folkräkning genomförts med stöd från SCB, där offentliggörandet försenades kraftigt, men där rapporten har presenterats i början av 2021. NIS har också med SCB:s hjälp reviderat och moderniserat metoderna för framtagandet av nationalräkenskaperna. Dessa publiceras på årlig basis sedan 2016 och kvaliteten på underliggande data har förbättrats över åren. En revidering av beräkningsmetoder för Kambodjas BNP slutfördes i mitten av 2019. Produktionsprisindex har tagits fram under 2020 och kommer att publiceras i början av 2021 där en arbetsgrupp planerat lanseringen^{xliv}. Användarnöjdheten har ökat och mer statistik finns nu tillgänglig på NIS:s websida. Förbättrad kunskap hos både NIS och planeringsministeriet (MoP) om de indikatorer som används, och förmågan att följa upp dessa rörande genomförandet av Agenda 2030, är en ytterligare positiv utveckling genom projektet. Större fokus har också lagts på könsuppdelad statistik, och NIS har uppdaterat broschyren Män och kvinnor i statistik. Lärdomarna av PAT I visade att NIS:s organisatoriska svagheter innebar utmaningar. SCB ägnar därför större uppmärksamhet åt denna utmaning under PAT II^{xlv}. Covid-19 har inneburit att SCB:s personal inte kunde vara på plats i någon större utsträckning under första halvan av 2020, och vissa förseningar har uppstått, men man har arbetat på distans tillsammans med NIS. Sedan mitten av september 2020 är SCB:s långtidsrådgivare på plats i Kambodja igen. SCB har bl.a. arbetat med organisatoriska förbättringar, som exempelvis givarsamordningen (i samarbete med UNFPA) där det är viktigt att NIS tar ökat ansvar för samordningsrollen. Det är också viktigt att hitta överenskommelser mellan givarna för genomförande av undersökningar och datainsamling, samt att stärka statistikmyndigheten^{xlvi}. Ett arbete kring det sistnämnda har inletts genom en studie som utförts av UNFPA tillsammans med NIS för att ta fram en långsiktig plan för NIS och statistiksektorns framtida utveckling.

Viktiga komponenter i att öka skatteintäkter, särskilt för att beskattningen ska *kunna ske med normal skatteuppbörd och utan att sanktionsåtgärder krävs* att både företag och medborgare ges tillförlitlig information om skattelagstiftning och former för uppbörd. Med Skatteverkets stöd har **General Department of Taxation, GDT** från 2017 etablerat ett "Call Centre" med online chat och telefonservice dit allmänheten kan vända sig anonymt för att få expertsvar på skattefrågor. Antalet samtal har ökat med 325% från 6 237 år 2018 till 26 526 år 2019. Antalet chat har ökat med 106% från 16 658 år 2018 till 34 283 år 2019. God service och jämställd behandling av alla skattebetalare ska genomsyra GDT:s arbete. Baseline och uppföljningar på hur allmänheten upplever servicen görs. Detta är ett viktigt steg för att öka skattebetalarnas förtroende för skattesystemet och öka efterlevnaden på frivillig basis. GDT har med hjälp av Skatteverket genomfört en förstudie av hur en framtida personbeskattning kan/bör se ut. Den ursprungliga planen att införa personbeskattning (personal income taxation, PIT) har sedan senarelagts, ännu oklart till när. GDT har istället valt att börja med en kapitalskatt som ett första steg mot PIT. Arbetet påbörjades 2020 och man planerade att introducera skatten 2021^{xlvii} men pga covid-19 kommer den nu att senareläggas. I ljuset av covid-19 har GDT formulerat en plan för att bl.a. underlätta för ekonomin att återhämta sig igen. Den innehåller exempelvis vissa skattelättnader för företag under en kortare period. En förväntad effekt är att skatteintäkterna minskar för 2020 och 2021.^{xlviii}

En viktig ansvarsutkrävande institution är parlamentet med nationalförsamlingen och senaten. Många parlamentariker i Kambodja saknar tillräckliga kunskaper i budget- och revisionsfrågor för att kunna uppfylla sin granskande funktion. Det är därför viktigt att det finns en oberoende och kompetent utredningstjänst som kan förse parlamentariker (oberoende av deras partitillhörighet) med tekniskt underbyggda och politiskt neutrala analyser. Efter valet 2018 är alla ledamöter i nationalförsamlingen medlemmar av regeringspartiet CPP. Den icke-statliga organisationen **Parliamentary Institute of Cambodia, PIC**, har bidragit till att förbättra den parlamentariska översynen genom att öka parlamentarikers kunskaper om statsbudgeten och genom att etablera ett parlamentariskt budgetkontor (PBO). PBO genomför också utbildningar i skatteanalys av statsbudgeten "Fiscal Analysis Capacity Training" (FACT). PBO gör också budgetanalyser och togs in institutionellt i parlamentets överhus (senaten) i januari 2020. Senatens ledamöter representerar de olika regionerna^{xlix}. Tack vare PBO:s goda arbete inom senaten finns nu en efterfrågan på PBO:s tjänster också i nationalförsamlingen, vilket kommer att försöka vidareutvecklas under PAT II. En reviderad strategisk plan för 2021-2022 har utarbetats av PIC (där PIC även omorganiseras till att bli en tydligare regional organisation från 2021 med namnet PCAsia) och Sida ska 2021 bedöma om och i så fall hur fortsatt stöd kan ges för de två sista åren av PAT II^l.

Transparency International Cambodia, TIC, har bidragit till ökat engagemang hos civilsamhället i frågor som rör statsbudgeten. TIC är en del av NGO-nätverkets arbetsgrupp rörande budgeten och har genom detta bidragit till analyser av budgetlagen och utbildningsbudgeten. Under 2020 har en analys gjorts av den del av 2021 års budget som varit offentlig. Analysen med rekommendationer har delgivits finansministeriet och nationalförsamlingen^{li}. Arbetsgruppen har också lobbats för större engagemang hos medborgare och civilsamhället^{lii} i budgetprocessen och krävt att parlamentet och NAA (National Audit Authority) ska ha en starkare tillsyn av budgeten. Genom TIC:s arbete har medborgare (speciellt ungdomar) engagerat sig i att ställa krav på socialt ansvarstagande, transparens, integritet och anti-korruption. TIC:s strategi är att bilda partnerskap med både statliga institutioner och medborgare, vilket har bidragit till minskningen av småskalig korruption de senaste åren. Inom ramen för PAT I har TIC hjälpt regeringen att skapa en applikation som visar avgifterna för olika offentliga tjänster. Förbättringar har gjorts av dess design under året och lanseringen kommer ske tidigt 2021. Ungdomar (108 fokuspunkter) i åtta provinser har utbildats för att följa upp hur offentliga tjänster erbjuds och står redo att stödja medborgare i samband med att den nya app:en lanseras^{liii}. Arbetet med att organisera olika fora för dialog mellan medborgare och lokala myndigheter har fortsatt under 2020. Ett antal videos som producerats i utbildningssyfte har lagts ut på sociala medier och nått tusentals tittare under året. Filmerna har rört den samhälleliga vikten av beskattning för att skapa förbättrad hälsovård, utbildning och andra offentliga tjänster. Filmerna har skapat diskussion hos tittare, vilket var ett av målen^{liv}. TIC har även etablerat riktlinjer för att integrera jämställdhetsperspektivet i sin strategi.^{lv} Vissa förseningar har uppstått under 2020 p.g.a. pandemin och några aktiviteter har därför skjutits fram till 2021 samt vissa debatter ställts in.^{lvi}

6. Strategiöversikt i tabeller och diagram



P6 Annex to Strategy Report 2020 for Cambodia 2014-2018

All data in report is per December 31, 2020. It is an annex to the Strategy Report submitted to the Ministry of Foreign Affairs.

Average Annual Strategy Amount 2020: 200 000 KSEK

Total Strategy Outcome 2020: 199 999 KSEK

Table 1. Financial Overview 2020 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2020
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2020 (KSEK)
Cambodia 2014-2018	Total		199 999
	Strengthened democracy and gender equality, greater respect for human rights and freedom from oppression (sub-objective 1)	Increased knowledge about human rights, equality and the rule of law among citizens and in the public sector	69 042
		Strengthened accountability and greater respect for the rule of law within the framework of the Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC)	4 920
		Increased number of citizens, especially youth, actively engages in anti-corruption	3 995
		Total	77 957
	Better opportunities for people living in poverty to contribute to and benefit from economic growth (sub-objective 2), the focus on good education and increased employment	Increased numbers of girls and boys in the formal school system have completed their education with basic knowledge and skills	53 177
		Increased numbers of young people have useful knowledge and skills for the world of work	26 825
		Improved social dialogue and better forms for conflict resolution in the labour market	2 500
		Total	82 502
	A better environment, limited climate impact and greater resilience to environmental impact, climate change and natural disasters (sub-objective 3)	Increased resilience to climate change at local level	29 540
		Increased collaboration between citizens and local governments on sustainable use of natural resources	10 000
		Total	39 540

Latest update: 2021-01-19

Print date: 2021-03-02

Page 1 of 4

Report name: P6 Annex to strategy report

All data in report is per December 31, 2020



P6 Annex to Strategy Report 2020 for Cambodia 2014-2018

Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (KSEK)

Strategy is in its 8th year with total duration of 9 years.

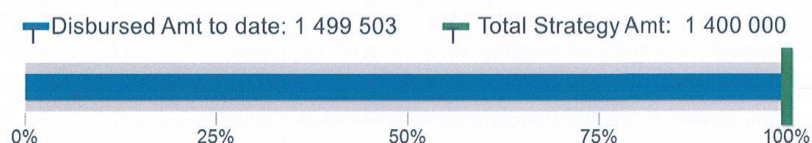
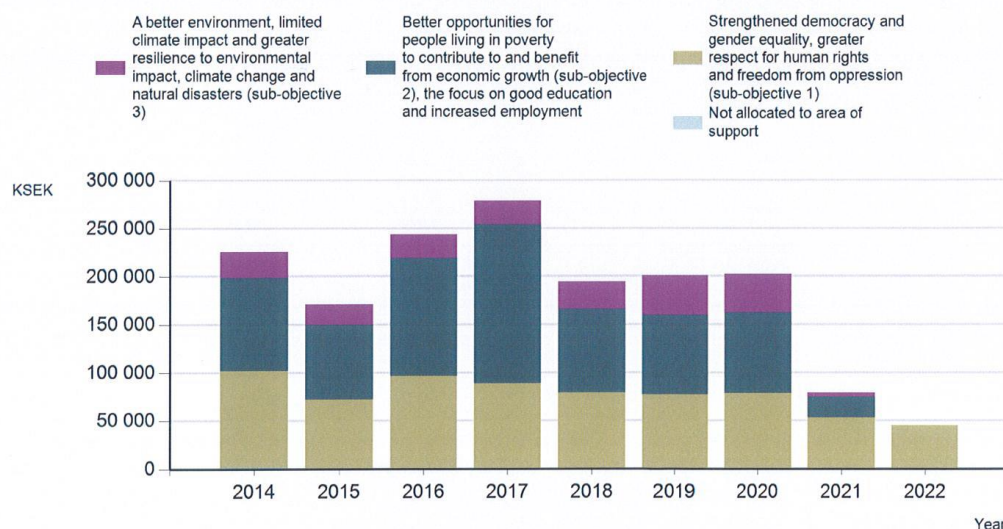


Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period



Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

Latest update: 2021-01-19
Print date: 2021-03-02

Page 2 of 4

Report name: P6 Annex to strategy report
 All data in report is per December 31, 2020



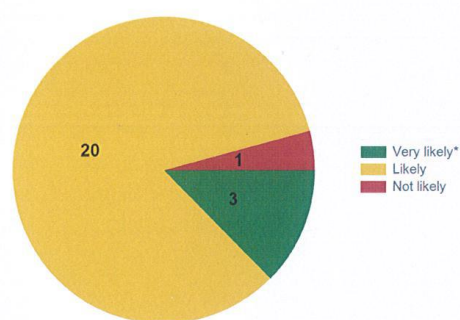
P6 Annex to Strategy Report 2020 for Cambodia 2014-2018

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

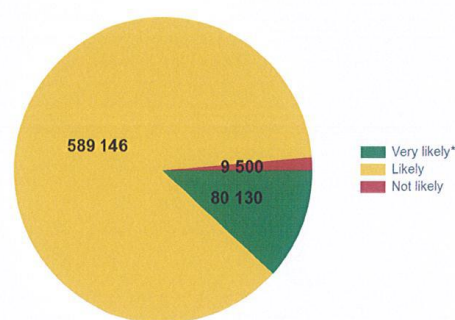
The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely:

1. Very likely
2. Likely
3. Not likely
4. Not appraisable¹

4.1 As per Contribution



4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (KSEK)



* Agreements newer than one year are assessed as "very likely" by default.

** Assessments made in Trac 6 have not been migrated since some questions in Trac 7.0 are new and have no equivalent in earlier versions of Trac. Therefore, the assessments made in Trac 6 are grey.

¹ Assessment "Not appraisable" is justified in cases when:

- There is not enough data to make an assessment (eg in difficult environments or late reports)
- The context of the contribution has changed significantly (eg natural disaster, coup d'état, extensive staff change of partner, corruption claim or similar.)
- The contribution itself has changed significantly (eg, the goal, scope, or timeframe of the contribution has been changed)

Latest update: 2021-01-19
Print date: 2021-03-02

Page 3 of 4

Report name: P6 Annex to strategy report
All data in report is per December 31, 2020



P6 Annex to Strategy Report 2020 for Cambodia 2014-2018

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region

Anslagspost		Utfall 2020 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
ID03 Partner country ENG	Appropriation	Outcome 2020 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)
Cambodia	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	17 716	3 892
	104 Asien (7 1:1.6)*	191 957	137 193
	113 Kapacitetsutveckling och Agenda 2030 (7 1:1.28)	3 554	3 332
	114 Forskningsamarbete (7 1:1.32)	10 422	57 674
	Total	223 649	202 090

*) Utfall för 104 Asien 7 1:1.6 2020 var KSEK 199 999. Avtalad bemyndiganderam 2020 var KSEK 147 439.
 The first three digits is a Sida-internal code. The numbers in brackets after the title is the appropriation number in the Swedish state budget, for example (7 1:1.6) is expenditure area 7, appropriation area 1:1, appropriation 6 = Asia. Appropriations 30, 31 and 33 are managed by the MFA and administered by Sida.

- i Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**: Grön: Utvecklingen går framåt; Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt; Röd: Utvecklingen går bakåt.
- ii Bedömning av **portföljens relevans**: Grön: Portföljen är relevant; Gul: Portföljen är delvis relevant; Röd: Portföljen är inte relevant.
- iii. Flera andra aktörer (exempelvis WB, AsDB och IMF) tar fram prognoser för ekonomisk tillväxt. De ligger på nivåer på mellan -1 till -6 procent. UN Cambodia 20 July 2020, "Assessment of the Economic and Social Impacts of COVID-19 Pandemic in Cambodia".
- iv. Sysselsättningsdata avser den formella sektorn. Uppskattningar gör gällande att den informella sektorn påverkas i än högre utsträckning. UNDP, COVID 19 Economic and Social Impact Assessment in Cambodia, October 2020.
- v. I en regional jämförelse drabbas Kambodja hårdast. Motsvarande nedgång för Vietnam är 0,4%. UNDP "Projected impacts of COVID-19 on the 2020 Human Development Index in Cambodia and its neighbors".
- vi. UN Cambodia 20 July 2020, "Assessment of the Economic and Social Impacts of COVID-19 Pandemic in Cambodia".
- vii. Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation, 2020, *Rapid Assessment of COVID-19 Impact on the Poor Households*, April.
- viii. WFP, 2020, "Cambodia: Food Price Update – July 2020".
- ix. De minskade utgifterna består framförallt av budgetminskningar i verksamhet hos linjeministerier. Lönebudget vidmakthålls medan investeringar skjuts på framtiden. Detta görs samtidigt som regeringen avsätter resurser för riktade åtgärder för att mildra konsekvenserna av pandemin.
- x. Kem Sokha var CNRPs ordförande. Han frihetsberövades i september 2017, men har senare kunnat återvända till bostaden med först omfattande restriktioner och därefter mer begränsade. Rättegången pågår men uppehåll görs sedan mars 2020 p.g.a. covid-19. Kem Sokha har begärt att rättegången ska återupptas.
- xi. SUPPORTING STATE-BUILDING FOR DEMOCRATISATION? A STUDY OF 20 YEARS OF SWEDISH DEMOCRACY AID TO CAMBODIA, EBA, 03 2019, page xxx
- xii. <https://www.climatecentral.org/>
- xiii. Enligt uppgift från olika samarbetspartners och givare så är situationen är oförändrad i relation till vad som rapporterades 2019, kontrollen består av bl.a. att lokal polis är närvarande under workshops och utbildningar, ber att få se på deltagarlistor och mötesagendor. Civilpolis cirkulerar runt kontor eller besöker MR-organisationer för att göra dem medvetna om att de är under uppsyn.
- xiv. FNs special rapporteur för Mänskliga rättigheter i Kambodja, Rhona Smith samt FNs special rapporteur för MR-försvarare Mary Lowland
- xv. Diakonia, insatsnummer 10117, Final Report 2017-2019 (30 juni 2020) sid 6.
- xvi. Diakonia, insatsnummer 10117, Final Report 2017-2019 (30 juni 2020) sid 6.
- xvii. Thailändskt sockerföretag Mittr Phol Co. Ltd. Åtalet lyftes under thailändsk lagstiftning som tillåter rättsfall där utländska målsägande för brott begångna av thailändska företag utomlands. <https://equitablecambodia.org/website/article/3-2395.html>
- xviii. <https://equitablecambodia.org/website/article/3-2395.html>
- xix. Diakonia, insatsnummer 10117, Final Report 2017-2019 (30 juni 2020) sid 17
- xx. OHCHR, insatsnummer 10947, Donor Report 2019 *Supporting UN Human Rights in Advancing a human rights agenda in Cambodia*, sid 4-5
- xxi. OHCHR, insatsnummer 10947, Donor Report 2019 *Supporting UN Human Rights in Advancing a human rights agenda in Cambodia*, sid 9
- xxii. OHCHR, insatsnummer 10947, Donor Report 2019 *Supporting UN Human Rights in Advancing a human rights agenda in Cambodia*, sid 15.
- xxiii. RWI, insatsnummer 51100039, Final Report, Cambodia Human Rights Capacity Development Program, 1 January 2013-29 February 2020 sid 1
- xxiv. Ibid, sid 1-2
- xxv. Ibid, Sid 10
- xxvi. ECCC, insatsnummer 51100096, ECCC Completion Plan Revision 25, dated 30 June 2020, sid 3-4
- xxvii. Corruption Perception Index 2020, Transparency International, 28 januari 2021, Global tables.
- xxviii. Final Report July 2016 – December 2019, Partnership for Accountability and Transparency 2016-2019, Sida sid. 38
- xxix. Transparency International Cambodia, utdrag ur utkast till "Annual Narrative Report for 2020".
- xxx. Final Report July 2016 – December 2019, Partnership for Accountability and Transparency 2016-2019, Sida, sid. 37-40
- xxxi. Transparency International Cambodia, utdrag ur utkast till "Annual Narrative Report for 2020".
- xxxii. Summering av insatser som påverkas (omprogrammering eller försening) av Covid-19, Svenska ambassaden, Kambodja, sid. 2
- xxxiii. CARE Rapid Gender Analysis for COVID-19: Cambodia – July 2020
- xxxiv. THE COVID-19 PANDEMIC: SHOCKS TO EDUCATION AND POLICY RESPONSES, MAY 2020. World Bank Group
- xxxv. Arbitration Council Foundation, insatsnummer 10816, Final Narrative Report for the period 01 January – 31 December 2019, "Strengthening Industrial Relations and Labour Market Conditions through Social Dialogue and Well-Functioning and Credible labor dispute Arbitration System in Cambodia" sid.34-35

-
- xxxvi. Arbitration Council Foundation, insatsnummer 10816, Gender Analysis Report, October 02, 2020 by Suyheang Kry, Dana Wallack & Sok Leang, sid 3-4
- xxxvii. Support to the Budgetary and Accounting Reform of the Kingdom of Cambodia, power point presentation 10 September 2020, French Agency for Development, pp 5-6
- xxxviii. 2019 Annual Report, PFM reform program stage 3, General Secretariat of PFM reform steering committee, Diagram 3.
- xxxix. Cambodia Economic Update, Restrained Recovery, November 2020, World Bank Group, sid 61.
- xl. COVID-19 Outbreak: Macroeconomic Impacts and the Authorities Response, World Bank Group, 9 April 2020 powerpoint presentation av Sodeth Ly, sid 1, 9 och 12.
- xli. Sida: Action Document; Partnership for Accountability and Transparency in Cambodia 2020-2022 (October 2019), sid 3.
- xlii. Summering av insatser som påverkas (omprogrammering eller försening) av Covid-19, Svenska ambassaden, Kambodja, sid 1-2
- xliii. Partnership for Accountability and Transparency 2016-2019, Final Report July 2016 – December 2019, Sida, sid 15
- xliv. SCBs årsrapport till Sida 2020, SCB, sid 31.
- xl. Partnership for Accountability and Transparency 2016-2019, Final Report July 2016 – December 2019, Sida, sid 14-20
- xlvi. Partnership for Accountability and Transparency 2016-2019, Final Report July 2016 – December 2019, Sida, sid 20
- xlvi. Partnership for Accountability and Transparency 2016-2019, Final Report July 2016 – December 2019, Sida, sid 20-27
- xlvi. Measures in Response to COVID-19, Tax Policy Bureau, Department of Law, Tax Policy and International Tax Cooperation, General Department of Taxation of Cambodia, 10 September 2020
- xl. Partnership for Accountability and Transparency 2016-2019, Final Report July 2016 – December 2019, Sida, sid 32-36
- i. Parliamentary Centre of Asia (PCAsia), Activities 2021-2024, , Project Document, draft as of 18 January 2021, sid 1-127, PIC
- li. Transparency International Cambodia, utdrag ur utkast till "Annual Narrative Report for 2020".
- lii. Transparency International Cambodia "Collective Actions for Transparency and Integrity (CATI)" Annual Report 2018 (2019) sid 7.
- liii. Transparency International Cambodia, utdrag ur utkast till "Annual Narrative Report for 2020".
- liv. Transparency International Cambodia, utdrag ur utkast till "Annual Narrative Report for 2020".
- lv. Sida: Action Document; Partnership for Accountability and Transparency in Cambodia 2020-2022, sid 7-8.
- lvi. Transparency International Cambodia, utdrag ur utkast till "Annual Narrative Report for 2020".